

Nr 177.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1917 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsunderstöd åt synnerligt skattetyngda kommuner.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 13 januari 1917 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under punkt 57 av sjunde huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition i ämnet, som kunde varda förelagd riksdagen, för statsunderstöd åt synnerligen skattetyngda landskommuner bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av 600,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 16 april 1917 till riksdagen avlåten, till statsutskottet för förberedande behandling överlämnad proposition (nr 308), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen, att för tilldelande av statsunderstöd i enlighet med i nämnda statsrådsprotokoll angivna villkor och grunder åt synnerligt skattetyngda landskommuner å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1918 bevilja ett förslagsanslag å 600,000 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Att det ojämnt drabbande skattetrycket i våra kommuner innebär fara för en sund utveckling å många områden, synes utskottet uppenbart. I avbidan på definitiva anordningar för åstadkommande av större likformighet i det kommunala skattetrycket synes därför provisoriska

*Utskottets
yttrande.*

åtgärder, särskilt med hänsyn till nu rådande kristid, böra vidtagas för åvägabringande av skattelindring för de mest betungade kommunerna och har förslag i sådant avseende framlagts av för ändamålet tillkallade sakkunniga. Då, vad landskommunerna beträffar, utgifterna för statsändamål utgöra, såsom av departementschefen framhållits, den väsentligaste anparten i deras budget, synes rättvisa och billighet kräva, att staten träder hjälpande emellan. Ehuru statens redan förut hårt anlidade tillgångar därigenom komma att än mera tagas i anspråk, må likväl beaktas, att överflyttande av utgifter från kommunerna till staten icke i det hela medför ett ökat skattetryck utan blott en annan och jämnare fördelning av redan utgående pålagor. Utskottet finner sig sålunda böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, att medel för ändamålet anvisas.

Beträffande villkoren och grunderna för understödets erhållande har utskottet velat erinra därom, att de sakkunniga funnit nödvändigt att till förekommande av missbruk av understödsrätten bestämmelse meddelas, att statsunderstöd icke må utgå, därest det höga skattetrycket kan anses hava väsentligen förorsakats därav, att jordbruksfastigheterna inom kommunen taxerats lägre, än vad inom länet i allmänhet i sådant hänseende gäller. Utskottet, som ansluter sig till denna uppfattning, får följaktligen hemställa, att en sådan bestämmelse varder i vederbörande förordning intagen. I övrigt har utskottet intet att erinra mot de av departementschefen förordade villkor och grunder.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må för tilldelande av statsunderstöd i enlighet med av utskottet här ovan förordade villkor och grunder åt synnerligt skattetyngda landskommuner å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1918 bevilja ett förslagsanslag å 600,000 kronor.

Stockholm den 22 maj 1917.

På statsutskottets vägnar:

O. M. STRÖMBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *O. M. Strömberg*, *S. H. Kvarnzelius*, *G. M. H. Ekelund*, *J. Nilsson*, *O. Bergqvist*, *A. C. Lindblad*, *I. E. G. Svensson*, *J. L. Widell*, greve *N. F. Posse*, *F. Berglund*, *N. O. Bruce* och *J. S. Almer* samt
från andra kammaren: herrar *H. Andersson* i Skivarp, *K. V. Rydén* i Malmö, *C. Persson* i Stallerhult, *A. Wiklund*, *J. Ström*, *C. R. Jansson* i Falun, *J. Erlansson*, *K. O. Strid*, *J. A. Ingvarson*, *K. A. Tengdahl* och *S. Bengtsson* i Norup.

Reservation:

av herr *C. Persson* i Stallerhult.
